МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет економіки і підприємництва
Кафедра обліку і оподаткування

Допущено до захисту
“_____” _____ 2023 р.
Зав. кафедри, д.е.н., професор
_____ **Мельник Л.Ю.**

Кваліфікаційна робота магістра

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ В ТОВ «БЕРЕСТІВЕЦЬ» УМАНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Виконала – студентка 2 курсу, групи 22м-о
освітньої програми “Облік і оподаткування”
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
Білоус Михайло Русланович

Науковий керівник – к.е.н., доцент
Матрос Олена Миколаївна

Умань – 2023

Реферат

на кваліфікаційну роботу :

«Облік і контроль розрахунків з бюджетом в ТОВ «Берестівець» Уманського району Черкаської області»

студентки факультету економіки і підприємництва
Уманського національного університету садівництва
Білоус Михайло Русланович

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження обліку і контролю розрахунків з бюджетом та ефективного їх використання в управлінні діяльністю підприємства.

В кваліфікаційній роботі магістра проведено наступне дослідження: економічної сутності розрахунків з бюджетом, досліджено нормативне регулювання обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом; розглянуто ключові аспекти організації ведення обліку на підприємстві, формування фінансової звітності; проведено аналіз розрахунків з бюджетом ТОВ “Берестівець” за 2018-2022 рр.; досліджено характеристику та особливості ведення обліку в ТОВ “Берестівець”; розглянуто технічно-економічну характеристику підприємства; наведено практичні аспекти проведення аналізу розрахунків з бюджетом на основі наведених даних ТОВ “Берестівець” за досліджуваний період; досліджено теоретико-методичні основи проведення внутрішнього контролю розрахунків з бюджетом; розглянуто основні напрями удосконалення обліково-аналітичних напрямів по розрахунках з бюджетом; наведені висновки та відповідно пропозиції обліку, аналізу, аудиту розрахунків з бюджетом.

Робота складається з 3-х розділів, які містять 9 рисунків, 8 таблиць та три додатки. Список використаних джерел налічує 61 найменування.

Резюме: В кваліфікаційній роботі на прикладі ТОВ «Берестівець» досліджено актуальні проблеми обліку організації обліково-аналітичної роботи та запропоновано шляхи вирішення проблем даної ділянки обліку.

Ключові слова: податки, бюджет, розрахунки з бюджетом, облік, аналіз, контроль, звітність.

Summary: In the qualification paper, on the example of "Berestivets" LLC, the current accounting problems of the organization of accounting and analytical work were investigated and ways of solving the problems of this area of accounting were proposed.

Keywords: taxes, budget, calculations with the budget, accounting, analysis, control, reporting.

ЗМІСТ

ВСТУП 4

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ 6

РОЗДІЛ ІІ. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА 16

2.1. Організаційно-економічна характеристика та облік розрахунків з бюджетом на підприємстві 16

2.2. Особливості контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами 23

РОЗДІЛ ІІІ. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ 39

ВИСНОВКИ 45

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 48

ДОДАТКИ 54

ВСТУП

Методичні підходи, визначені в положеннях бухгалтерського та чинного податкового законодавства встановлюють різні правила щодо визначення зобов'язань перед бюджетом, що підкреслює складність податкових розрахунків та відображення їх в обліку.

Проблема ведення обліку розрахунків за податками визначеного в двох площинах законодавства має багатоаспектний характер, і включає цілу низку положень, які не дозволяють повністю уніфікувати цю ділянку. Досконале знання особливостей, які встановлені законодавчими нормами в науковому та практичному аспекті буде сприяти визначенню об'єктів обліку розрахунків за податками перед бюджетом з урахуванням галузевих підходів діяльності суб'єктів господарювання.

Стабільність економіки України залежить, в першу чергу, від платників податків, які сьогодні продовжують працювати. Крім того, запроваджені податкові зміни надають можливість суб'єктам бізнесу заощадити кошти на сплаті податків та інвестувати їх в господарську діяльність для подальшої її підтримки та розвитку. В той же час підтримка економіки нашої країни заключається у сплаті податків і поповненні бюджету суб'єктами підприємницької діяльності для того, щоб держава могла виконувати свої функції. Адже система оподаткування суб'єктів бізнесу, з одного боку, має бути спрямована на стимулювання ведення господарської діяльності в сучасних реаліях, а з іншого, – на подальше наповнення державного та місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень від підприємств.

Дослідженням проблем обліку розрахунків з бюджетом за податками відповідно до бухгалтерського та податкового законодавства висвітлюються у працях багатьох вчених, зокрема, таких як М.Т. Білухи, О.О. Василика, П.М. Гарасим, О.М. Десятнюк, Г.П. Журавель, М.Я. Дем'яненко, М.М. Коцупатрий, С.І. Ковач, В.В. Мельничук, В.М. Сердюк, Н.М. Ткаченко та інших. В наукових працях проблема податкових розрахунків та відображення їх

в обліку є надзвичайно актуальною, оскільки думки науковців часто мають суперечливий погляд. Це пояснюється змінним характером, який притаманний законодавству з питань оподаткування та обліку розрахунків за податками. Тому саме із прийняттям Податкового кодексу України (далі - ПКУ) в черговий раз виникає необхідність дослідження сучасного стану оподаткування та відображення в обліку розрахунків за податками.

Об'єктом виступає процес обліку і контролю розрахунків з бюджетом в ТОВ «Берестівець» Уманського району Черкаської області.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження обліку і контролю розрахунків з бюджетом та ефективного їх використання в управлінні діяльністю підприємства.

Предметом є дослідження теоретико-методичних та прикладних засад обліку та контролю розрахунків з бюджетом в ТОВ “Берестівець”.

При написанні роботи було визначено основні завдання:

1. вивчення економічної суті, основних економічних категорій та особливості розрахунків з бюджетом на прикладі підприємства;
2. вивчення нормативно-законодавчих документів з обліку та відображення у фінансовій та податковій звітності інформації щодо розрахунків з бюджетом;
3. ознайомитись з організацією роботи, історією, структурою управління досліджуваного підприємства, особливостями виробничих та операційних процесів;
4. дослідити структуру бухгалтерії, розглянути основні положення ведення бухгалтерського та фінансового обліку, провести техніко-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства;
5. дослідити особливості ведення облікових процесів по розрахунках з бюджетом, розглянути особливості розкриття та відображення інформації по розрахунках з бюджетом у фінансовій та податковій звітності досліджуваного підприємства;
6. розглянути теоретико-методологічні основи здійснення контролю

розрахунків з бюджетом за досліджуваний період.

При написанні роботи було використано наступні методи наукового дослідження: порівняння, системного підходу, синтез, групування, аналіз. Теоретико-науковою основою проведення досліджень виступають праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері розкриття інформації з обліку, аналізу та аудиту по розрахунках з бюджетом, нормативно-законодавчі джерела України.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємствами. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV податкова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку [57].

Стабільність економіки України залежить, в першу чергу, від платників податків, які сьогодні продовжують працювати. Крім того, запроваджені податкові зміни надають можливість суб'єктам бізнесу заощадити кошти на сплаті податків та інвестувати їх в господарську діяльність для подальшої її підтримки та розвитку. В той же час підтримка економіки нашої країни заключається у сплаті податків і поповненні бюджету суб'єктами підприємницької діяльності для того, щоб держава могла виконувати свої функції.

Адже система оподаткування суб'єктів бізнесу, з одного боку, має бути спрямована на стимулювання ведення господарської діяльності в сучасних реаліях, а з іншого, – на подальше наповнення державного та місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень від підприємств.

В законі дається визначення управлінського обліку, та жодної згадки про податковий облік. До розповсюдження сфери дії Податкового кодексу України (ПКУ) можна було стверджувати, що структурно бухгалтерський облік суб'єкта господарювання поділяється на підсистеми фінансового, управлінського та податкового обліку. Проте законодавством не встановлено поділу бухгалтерського обліку на фінансовий, управлінський та податковий. Цей поділ було утворено виходячи із потреб в інформації для складання фінансової та податкової звітності. Підтвердженням зроблених нами висновків є визначення запропоновані в наукових працях.

Окрім фінансового, як зазначалося вище до складу бухгалтерського бліку було включено податковий. У зв'язку із тим, що в законодавстві не визначено

поняття «податковий облік», у спеціальній літературі по різному його тлумачать (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «податковий облік»

Автор	Визначення
М.Я. Дем'яненко [15, с.11]	«…податковий облік не надумана дефініція і не «український винахід», а об'єктивна економічна категорія, яка відображає певні сторони податкових відносин, які, з певних причин, не в змозі вирішити бухгалтерський облік. Тому податковий облік існує в більшості країн з ринковою економікою, де запроваджений податок на прибуток (корпоративний податок). Економічна доцільність податкового обліку полягає в тому, щоб ті витрати, які вважаються недоцільними, не призводили до зменшення оподатковуваного доходу. В практичному плані це означає, що держава не хоче втрачати свою (задекларовану) долю в доходах підприємства внаслідок суб'єктивних (непродуктивних) дій юридичної особи як суб'єкта оподаткування. Саме цю вимогу держави і забезпечує (чи має забезпечувати) податковий облік»
Ф.Ф. Бутинець [5]	Під податковим обліком розглядається система бухгалтерського обліку, яка на основі затверджених державою правил виконує функції нарахування та сплати податків і надходження інформації про це відповідним державним органам
М.Т. Білуха [2, с.18].	Податковий облік не існує автономно, як окремий вид обліку, а є складовою частиною інтегрованої системи господарського обліку, його призначення – за даними бухгалтерського обліку групувати потрібну інформацію у податковій звітності за платежами до бюджетів різних рівнів
О. Гусакова [14, с.6]	Податковий облік – це підсистема, яка визначає належний до сплати податок
М. Коцупатрий [25, с.12-13]	Податковий облік визначається як підсистема бухгалтерського обліку, яка за встановленими державою правилами формує інформацію про нарахування та сплату податків і зборів відповідним державним органам
В. Сердюк [62, с.16]	Податковий облік – система накопичення інформації, необхідної для розрахунку податків і контролю за їхньою сплатою
О. Малишкін [34, с.54]	Податковий облік - підсистема інформації платника податку, яка здійснює виявлення, реєстрацію, розрахунок та узагальнення економічної інформації щодо бази оподаткування та суми податку відповідно до податкового законодавства для надання відповідним державним органам декларацій (розрахунків) з метою сплати податкового зобов'язання або повернення податку з бюджету

Одні автори вважають його частиною (підсистемою) бухгалтерського обліку (О. Гусакова, М. Коцупатрий), інші називають його системою накопичення

Виходячи із досліджень проведених щодо порівняння ознак розрахунків за податками згідно з бухгалтерським та податковим законодавством, за деякими характеристиками є певні відмінності (табл. 2), тому доцільно визнати ведення обліку розрахунків за податками за двома системами: згідно з бухгалтерським законодавством та згідно з податковим законодавством.

Як і будь-яка наука облік має свій об'єкт. Поняття «об'єкт» пішло від лат. *objectus* – предмет. До об'єктів бухгалтерського обліку відносяться господарські засоби, джерела утворення господарських засобів, господарські процеси та фінансові результати. Розрахунки за податками входять до складу джерел утворення господарських засобів та формують поточні зобов'язання, оскільки передбачається їх погашення протягом одного операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців від дати складання балансу.

Об'єктом обліку розрахунків за податками згідно з податковим законодавством в цілому має виступати база та/або об'єкт оподаткування і податкові зобов'язання платника податку.

Предмет, який обкладається податком, називається об'єктом оподаткування. Тобто об'єкт обліку структурно виглядає як дво - або трирівнева система показників. До групи податків з 2-рівневою структурою об'єкта обліку належать ті з них, по яких об'єкт оподаткування та база оподаткування збігаються.

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначає Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» із змінами і доповненнями [57]. Міністерство фінансів України, відповідно до покладених на нього завдань, здійснює державне регулювання бухгалтерського обліку, фінансової, бюджетної звітності та аудиту в Україні,

розробляє стратегію розвитку національної системи бухгалтерського обліку, визначає єдині методологічні засади бухгалтерського обліку та складення фінансової і бюджетної звітності, обов'язкові для всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування (крім банків), здійснює адаптацію законодавства з питань бухгалтерського обліку та аудиту в Україні до законодавства ЄС.

Таблиця 1.2

Характеристика обліку розрахунків за податками згідно з бухгалтерським та податковим законодавством

Порівняльна ознака	Облік розрахунків за податками згідно з бухгалтерським законодавством	Облік розрахунків за податками згідно з податковим законодавством
Користувачі інформації	Внутрішні та зовнішні	Податкові органи, аудитори
Обов'язковість ведення обліку	Регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Регулюється податковим законодавством
Точність інформації	Незначні відхилення у відображених даних	Великі вимоги до точності
Об'єкти обліку та звітності	Підприємство в цілому	База оподаткування
Мета обліку	Складання звітності для потреб зовнішніх користувачів	Надання інформації про нарахування та сплату податків податковим органам
Принципи обліку	Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку	Облікові процедури суворо регламентовані державою
Вимірники в обліку	Грошовий, трудові, натуральні	Грошові
Періодичність складання	Квартальна, річна	Квартальна, річна, місячна
Терміни подання	У встановленому законодавством порядку або на вимогу користувачів	У встановленому законодавством порядку
Ступінь відкритості	Відкрита та публічна інформація	Інформація надається тільки податковим органам
Ступінь відповідальності за помилки в обліку	Адміністративна	Адміністративна
Часовий аспект інформації	Господарська операція фіксується безпосередньо після її здійснення	Дані формуються залежно від звітного періоду, не обов'язково в день здійснення господарських операцій.

Порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку та зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банків) незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок коштів бюджету, визначає Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05.06.1995 за №168/704 [54].

В надскладних умовах воєнного стану в Україні дотримання податкової дисципліни великою мірою залежить від свідомості платників податків. Режим функціонування економіки в умовах воєнного стану вимагає нестандартних та конкретних рішень, які повинні адаптувати податкове навантаження і податкові правила до 17 воєнних реалій, створивши максимально сприятливі умови для ведення бізнесу.

Запровадження воєнного стану в Україні внесло свої корективи у діяльність бізнесу, у тому числі середнього та малого, однак наш уряд не залишив без підтримки суб'єктів господарювання і запровадив низку преференцій стосовно оподаткування діяльності платників податків під час дії воєнного стану в Україні. У зв'язку з військовою агресією росії проти України Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120-IX (набрав чинності 17.03.2022 р.), яким передбачена низка податкових пільг для стимулювання економічних процесів.

РОЗДІЛ ІІ. РОЗДІЛ ІІ. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

ТОВ “Берестівець” – сільськогосподарське підприємство, що динамічно розвивається у сфері вирощування зернових культур, бобових і насіння олійних культур, активно займається тваринництвом. Товариство з обмеженою відповідальністю «Берестівець» створене в 1997 році в результаті реформування однойменного КСП. Розпаювання земель колективної власності господарства розпочалося в 1996 році. Всього було розпайовано земель площею 1799,06 га, в тому числі ріллі – 1674,26 га. Середній розмір земельного паю становив 3,56 га.

ТОВ “Берестівець” є комерційною організацією. Форма власності - приватна. Організаційно-правова форма - товариство з обмеженою відповідальністю. Підприємство розташоване за адресою Черкаська область, Уманський район, Вінницька обл., с. Берестівець, вул. С.І. Байди, будинок 61/а.

Загальна площа землекористування становить ТОВ «Берестівець» становить 1744 га, в т.ч. ріллі – 1616 га, пасовищ – 35 га, сіножатей – 93 га. Основними видами господарської діяльності підприємства є рослинництво і тваринництво.

Дане підприємство діє на підставі статуту. Статут затверджено засновниками, зареєстрований місцевими органами влади. Він має право на власну печатку і розрахунковий рахунок у банку. Підприємство має у власності відокремлене майно, що враховується на його самостійному балансі, може від свого імені набувати і здійснювати майнові та особисті немайнові права, виконувати обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді.

ТОВ “Берестівець” самостійно планує свою виробничо-господарську діяльність. Реалізація продукції, виконання робіт і надання послуг здійснюється за цінами і тарифами, які встановлюються підприємством самостійно.

ТОВ “Берестівець” займається наступними видами діяльності:

01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів

01.24 Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів

01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід

01.46 Розведення свиней

01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві тощо.

Директор підприємства – Чекаленко Олександр Васильович, головний бухгалтер - . Туркаленко Андрій Іванович.

У ТОВ «Берестівець» сформовано 9 виробничих підрозділів з відносно самостійними бюджетами: 3 рослинницьких; тваринницький, автотранспортний; 3 обслуговуючих виробництво, та центральний. Виробничі підрозділи не мають самостійного балансу, а в основу їх діяльності покладений принцип «центрів витрат» та «центру прибутку». Кожний підрозділ очолює директор, який діє на підставі генерального доручення та виробничих програм, затверджених загальними Зборами засновників. Кожний з підрозділів здійснює свою виробничо-господарську діяльність на основі Положення про підрозділ та сукупності внутрішньогосподарських договорів. Директори виробничих підрозділів наділені широким колом повноважень. Зокрема, вони самостійно вирішують питання прийому та звільнення працівників підрозділів, визначають розміри та порядок виплати заробітної плати тощо.

Відносини між виробничими підрозділами будуються на основі спільних домовленостей в умовах госпрозрахунку за такими принципами:

- відповідність організаційної структури стратегічним цілям і завданням;
- економічні відносини і внутрішньогосподарський товарно-грошовий розрахунок;
- оцінка результатів діяльності здійснюється за отриманим прибутком, у відповідності з рівнем рентабельності, нормою прибутку та економією витрат;
- фінансова відповідальність;

• договірна система відносин між підрозділами і адміністративним центром;

• директивне (централізоване) планування і контроль;

• наявність субрахунку в банку або особового рахунка у фінансово-розрахунковому відділі;

• можливість створення власних фондів (резервних, самострахування та ін.) за рахунок частини прибутку, що залишається в підрозділі.

Фінансові ресурси підприємства створені за рахунок власних коштів. Власні кошти знаходяться у Товаристві у безстроковому використанні. Фінансові ресурси витрачаються за певними напрямками з метою досягнення конкретних цілей, визначених на отримання прибутку.

Товариство перебуває на спрощеній системі оподаткування – 4 група єдиного податку.

Методами продажу продукції є заключення договорів на поставку продукції. Товариство з підприємствами працює по безготівковому розрахунку, з населенням – за готівку.

Організаційна структура ТОВ “Берестівець” визначена його організаційно- правовою формою і являє собою систему взаємопов'язаних органів, працівників управління та підзвітних їм служб, має лінійний характер

Рис. 2.1 «Організаційна структура ТОВ «Берестівець»

Лінійно-функціональна оргструктура застосовується при вирішенні задач, які постійно повторюються, забезпечуючи максимальну стабільність організації. Вона ефективна для масового виробництва зі стабільним асортиментом продукції при незначних (еволюційних) змінах технології виробництва.

Бухгалтерія здійснює заходи щодо вдосконалення калькулювання собівартості окремих видів продукції, по впровадженню нормативного методу обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції.

Рис. 2.2 Структура бухгалтерії ТОВ «Берестівець»

Відділ кадрів комплектує підприємство кадрами робітників, службовців і фахівців необхідних професій, спеціальностей і кваліфікації відповідно до цілей, стратегії і профілю підприємства, що змінюються зовнішніми та внутрішніми умовами його діяльності.

Проведення фінансового аналізу підприємства дозволяє визначити його надійність, стабільність, оцінювати ефективність використання фінансових ресурсів, спрогнозувати фінансові результати його діяльності.

До складу інформаційного забезпечення фінансового аналізу входить фінансова звітність ТОВ “Берестівець”: скорочена форма 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форма 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Для оцінки та аналізу виробничо-фінансової діяльності ТОВ “Берестівець” за 2018-2022 роки використаємо таблицю 2.1.

Таблиця 2.1

Техніко-економічна характеристика основних показників роботи

ТОВ “Берестівець”

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення (+/-)	Темп зміни,%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис.грн.	81 334	82 883	91 497	94 965	91 417	10 083	112,40
2.Середньооблікова чисельність, осіб	120	64	90	117	135	15	112,50
3.Фонд оплати праці по основній діяльності, тис. грн	13 493	11 031	18 090	23 751	26 730	13 237	198,10
4.Продуктивність праці на одного працівника основного контингенту, тис. грн/особу	677,8	1295,0	1016,6	811,7	677,2	-1	99,91
5.Середня заробітна плата персоналу за рік, тис.грн. /особу	112,4	172,4	201,0	203,0	198,0	86	176,09
6.Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	83265	82 114	71496	70 236	69 569	-13 696	83,55
7.Капаталовіддача основних засобів, грн	1,0	1,0	1,3	1,4	1,3	0,34	134,52
8.Власний капітал, тис. грн	109 793	98 557	97 784	96 114	98 365	-11 428	89,59
9.Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн	51 876	64 304	56 686	57 125	56 126	4 250	108,19
10.Операційні витрати, тис. грн	11 345	7 201	9 847	12 452	18 958	7 613	167,10
11.Операційні витрати на одну грн чистого доходу, грн	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0	148,67
12.Валовий прибуток (збиток),тис. грн	29 458	18 579	34 811	37 840	35 291	5 833	119,80
13.Чистий прибуток (збиток), тис. грн	4 650	9 126	22 573	18 158	5 171	521	111,20

14.Витрати на 1грн.реалізованої продукції, коп.	63,8	77,6	62,0	60,2	61,4	-2	96,26
15.Коефіцієнт автономії (незалежності) (Кавт.)	1,12	1,24	1,46	1,37	1,44	0,32	128,92
16.Коефіцієнт фінансової залежності (Кф.з.)	1,37	1,39	1,29	1,13	1,36	-0,01	99,27
17.Коефіцієнт маневреності власного капіталу, (К ман.)	0,12	0,15	0,2	0,11	0,1	-0,02	83,33
18.Коефіцієнт фінансової стабільності (К стаб.)	2,64	2,89	1,91	2,02	2,77	0,13	104,92
19.Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), (К п.л.)	1,3	1,25	1,33	1,19	1,28	-0,02	98,46
20.Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кш.л.)	0,38	0,45	0,42	0,39	0,36	-0,02	94,74
21. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Ка.л.)	0,33	0,36	0,41	0,65	0,38	0,05	115,15
22.Коефіцієнт оборотності обігових коштів (Ко.)	8,99	8,7	9,01	8098	9,03	0,04	100,44
23.Рентабельність активів за чистим прибутком (Ra)	3,79	7,5	15,83	13,74	3,65	-0,14	96,28

Розрахувавши техніко-економічні показники діяльності ТОВ “Берестівець”, можемо зробити наступні висновки.

В порівнянні з 2018 роком, в 2022 році середньорічна вартість основних засобів зменшилася на 13 696 тис. грн. (або на 16,45%). Це зумовлено тим, що основні засоби вибували за рахунок зношення та продажу.

Показник капіталовіддачі основних засобів збільшується від 1,0 до 1,3 грн., тобто використання основних виробничих засобів у 2022 році було менш ефективним, оскільки капіталовіддача вказує на те, скільки продукції вироблено в розрахунку на вартість виробничих основних засобів, але процес виробництва з кожним роком все більш і більш автоматизується.

На підприємстві спостерігається тенденція збільшення кількості штатних працівників протягом останніх років, за винятком 2019 року . У 2018 році аналізований показник становив 120 осіб , а в 2022 році зріс до 135 осіб, тобто на 15 осіб більше.

Фонд оплати праці у 2022 році становить 26 730 тис.грн., що на 13 237 тис.грн., (або на 98%) більший ніж у 2018 році.

Валовий прибуток, тобто загальна сума прибутку отримана підприємством від підприємницької діяльності у 2022 році становив 35 291тис. грн, що на 5 833,8 тис. грн. (або на 19,8%) більше 2018 року.

Коефіцієнт автономії збільшився на 0,32 п. Це свідчить про те, яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів в 2022 році цей коефіцієнт становив 1,44 - це означає, що компанія здатна профінансувати 144% активів за рахунок власного капіталу.

Показник фінансової залежності є індикатором фінансової стійкості, який також вказує на здатність компанії проводити прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі. Показник є оберненим до показника фінансової автономії, в 2022 році він становив 1,36 що на 0,01(або на 0,7%) менше від нормативного значення .Для підвищення значення необхідно, як очевидно, залучати додаткові позикові кошти кредитних організацій, банків, інших підприємств і т.д.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії. Таким чином, значення показника говорить про те, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів. На підприємстві даний коефіцієнт у 2022 становить 0,10 (зменшився на 16,7%).Показник знаходиться в рамках нормативного значення.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу вказує на рівень використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій. У 2022 році цей коефіцієнт становить 0,26 (зменшився на 3,7%), що є нижче нормативного значення.Це може свідчити про неповне використання фінансового та виробничого потенціалу компанії.

Показник фінансової стабільності - індикатор фінансової стійкості, який говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі. Показник у 2022 - 2,77 (збільшився на 5%).Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії, Цей показник на підприємстві відповідає нормативному значенню.

Найважливішим показником фінансового стану підприємства є ліквідність , сутність якої виявляється в можливості підприємства в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов’язаннями за допомогою майна , яке є на балансі, тобто в тому, як швидко підприємство може продати свої активи , отримати грошові кошти і погасити свої борги – заборгованості перед постачальниками, перед бюджетом по сплаті податків та платежів, перед робітниками по виплаті заробітної плати та ін.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності , що характеризує на скільки поточні зобов’язання можуть бути негайно погашені швидко ліквідними грошовими коштами та цінними паперами протягом двох років має тенденцію до збільшення і становить 0,38 при нормативному значенню 0,35 так як значення

вище нормативного це може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Показник поточної ліквідності - це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань. У 2022 році цей показник зменшився на 0,02(або на 2,5%). Показник знаходиться в рамках норми, це може свідчити про ефективну структуру активів підприємства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності - індикатор короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. Цей показник у 2022 році становить 0,36 і знаходиться в межах норми .Це вказує на те, що в компанії досить ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями.

Оборотність оборотних коштів - показник ділової активності, який вимірює ефективність використання оборотних активів підприємства (грошових коштів, запасів товарів, виробничих запасів, дебіторської заборгованості). Показник у 2022 збільшився на 0,04(або на 0,44%) .Коефіцієнт демонструє співвідношення виручки і середньої за період суми оборотних активів. Значення показника говорить про кількість оборотів, які здійснили оборотні активи.

Чистий прибуток зріс в 2022 році порівняно з 2018 роком на 521 тис.грн., (на 11,2%). Витрати на 1 грн. реалізованої продукції у 2022р. зменшились на 2,0 коп, що є позитивним для підприємства.

Показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, доходність різних напрямків діяльності, окупність витрат і т. ін. Зменшення даних коефіцієнтів протягом звітного періоду свідчить про погіршення результатів діяльності підприємства.

Отже, можна стверджувати, що фінансовий та господарський стан ТОВ «Берестівець» є задовільний і ситуація відносно стабільна.

З метою проведення аналізу розрахунків з бюджетом доцільно проаналізувати як змінювалися розрахунки з бюджетом на ТОВ “Берестівець”. Проведемо аналіз розрахунків з бюджетом використовуючи ф.№ 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та ф. №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Абсолютним відхиленням є різницею показників звітного та базового років, виражена в абсолютних одиницях розрахунку.

Відносне відхилення є різницею між показниками звітного (2022) року та попереднього (2021) року, що виражені у відсотках.

Наведемо аналіз розрахунку по податкам та платежам з бюджетом на ТОВ “Берестівець”.

Таблиця 2.2

Аналіз кредиторської заборгованості в ТОВ “Берестівець”

№ п/п	Показник, тис. грн.	Роки					Відхилення	
		2018	2019	2020	2021	2022	(+,-)	%
1	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2 941,6	488,0	6095,8	1250	2 496,7	- 444,9	84,9
2	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1 137,6	1635,0	934,0	254,3	1 382,6	245,0	121,5
3	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1 090,5	251,0	181,0	897,0	1 364,5	274,0	125,1

Проведений аналіз структури та динаміки поточної кредиторської заборгованості та розрахунків з бюджетом, зокрема, ТОВ “Берестівець” за 2021 - 2022 роки свідчить, що поточна кредиторська заборгованість за роботи, товари, послуги зменшилась на 444,9 тис. грн. (або 15,1%), за бюджетними розрахунками зросла на 245 тис. грн. (або 21,5%) порівняно з попереднім (2021) роком.

Оцінка розрахунків з бюджетом ТОВ “Берестівець” представлена в табл.

2.3, структура податків на рис. 2.3.

Таблиця 2.3

Оцінка розрахунків з бюджетом ТОВ “Берестівець”

№ п/п	Показник, тис. грн.	Роки					Відхилення	
		2018	2019	2020	2021	2022	(+,-)	%
1	Податок на додану вартість	19520,2	18265,0	17984,0	18354,0	21940,2	2420,0	112,4
2	Єдиний податок	472,5	472,5	472,5	525,1	525,1	52,6	111,1
3	Податок з доходів фізичних осіб	2428,7	1985,6	3256,2	4275,2	4811,4	2382,6	198,1
4	Військовий збір	202,4	165,5	271,4	356,3	401,0	198,6	198,1
5	Транспортний податок	125,0	75,0	100,0	75,0	100,0	-25,0	75,0
6	Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки	28,8	30,2	31,8	32,6	39,3	10,5	136,5
Всього		19876,4	18535,7	18387,2	18817,9	22480,5	2604,1	113,1

Проведений аналіз даних по розрахунках з бюджетом ТОВ “Берестівець” за 2021-2022 роки, свідчить, що загальний розмір фактично сплачених податків у звітному 2022 році, порівняно з 2018 роком зріс на 2 604,1 тис. грн. (або на 13,1%). Даний фактор свідчить про зростання обсягів реалізації продукції ТОВ “Берестівець” у звітному році порівняно з попереднім. У 2022 році збільшився розмір плати податку з доходів фізичних осіб (18%) на 2382,6 тис. грн. (або на 98%) та військового збору на 198,6 тис. грн. (або на 98%) у зв’язку зі зростанням розміру мінімальної заробітної плати та кількості працівників підприємства. У звітному 2022 році зросла сума податку на додану вартість на 2420,0 тис. грн. (або на 12,4%), що сплачена у 2022 році досліджуваним підприємством. Як свідчить проведений аналіз по нарахуванню та сплаті податків розмір сплаченого транспортного податку протягом досліджуваного періоду зменшився на 25 тис.грн. (або на 25%) у зв’язку зі зменшенням автопарку ТОВ “Берестівець”.

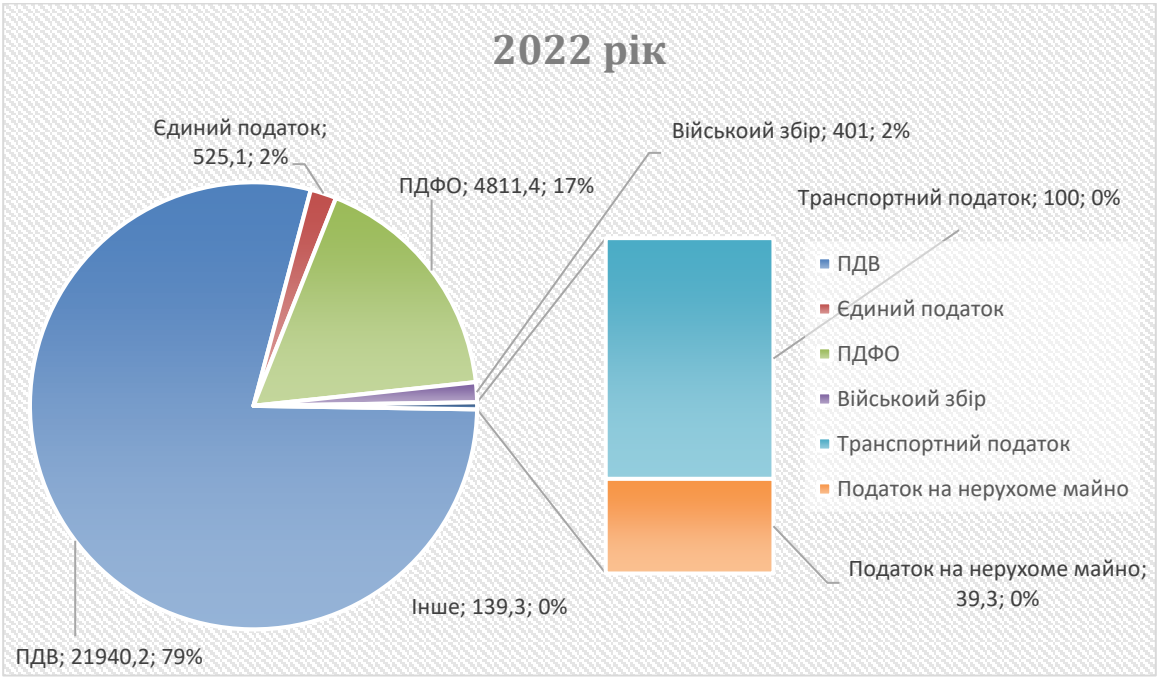

Рис. 2.3. Структура податків і платежів до бюджетів різних рівнів в ТОВ “Берестівець”

Організація та методика обліку розрахунків з бюджетом

В організації обліку на ТОВ “Берестівець” розрахункам з бюджетом відводиться особливе значення Нарахування та сплата податків і обов’язкових платежів призводять до змін у структурі зобов’язань та активів ТОВ “Берестівець” тому ці події мають бути відображені в бухгалтерському обліку.

Основними завданнями організації податкового обліку на підприємстві є:

- забезпечити правильне та своєчасне нарахування податків та обов’язкових платежів;
- правильне відображення розрахунків з бюджетом на синтетичних та аналітичних рахунках;
- застосування облікових регістрів та правильність відображення даних у звітах.

Податковий облік на ТОВ “Берестівець” ведеться відповідно до вимог чинного законодавства.

Бухгалтерськими документами, на яких ґрунтується облік, нарахування та сплата податків є:

- податок на додану вартість - податкова накладна з обліку ПДВ;

- щодо єдиного податку – договори з орендодавцями податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи;

- податку на майно з автовласника - бухгалтерський розрахунок, податкова декларація з транспортного податку

- податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки – договір оренди, свідоцтво на право власності, інвентарна справа.

Облік податків, зборів і платежів на ТОВ “Берестівець” ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами».

По кредиту синтетичного рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» обліковуються нарахування та сплата платежів до бюджету, а по дебету – сплата податків і платежів до бюджету.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» має наступні субрахунки:

-641 «Розрахунки за податками»;

-642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»;

-643 «Податкові зобов'язання»;

-644 «Податковий кредит».

В ТОВ “Берестівець” на субрахунку 641 «Розрахунки за податками» ведеться облік нарахування та сплати податків (податку на додану вартість, єдиного податку, а також розрахунки за іншими податками).

На субрахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» ведеться облік розрахунків (примусових платежів) відповідно до чинного законодавства та не обліковується на рахунку 65 «Розрахунки за страхування».

На субрахунку 643 «Податкові зобов’язання» ведеться облік суми податку на додану вартість, яка визначена виходячи з суми авансового платежу, отриманої за виготовлену продукцію, товари, нематеріальні активи, послуги, роботи,.

На субрахунку 644 «Податковий кредит» ведеться облік суми ПДВ

(податку на додану вартість), на яку досліджуване підприємство отримало право на зменшення податку, яка підлягає оплаті.

Аналітичний облік податкових розрахунків ведеться за видами податків та платежів.

Податкові розрахунки ведуться за видами податків та платежів таким чином, що ми можемо отримати дані про нараховані та сплачені суми та заборгованість відповідно наприкінці кожного місяця. Тому для перших двох субрахунків відкривається аналітичний рахунок під назвою «Податки та платежі».

ТОВ “Берестівець” є платником податку на додану вартість, оскільки обсяг товарообороту є більшим, ніж 1 млн грн, тому відповідно до вимог законодавства мало зареєструватись як платник ПДВ. Підприємство випускає продукцію, яка оподатковується за ставкою 20%.

Коли покупці здійснюють предоплату нам за продукцію, в програмі BAS Бухгалтерія формується податкова накладна, яка реєструється в Єдиному реєстрі податкових накладних, і через програму Med.oc надсилається контрагентам (рис. 2.4). В обліку сума ПДВ буде відображена на транзитному рахунку 643. Коли буде здійснено відвантаження продукції, транзитний рахунок буде закрито і буде відображено зменшення суми доходу від реалізації на суму податкового зобов’язання з ПДВ.

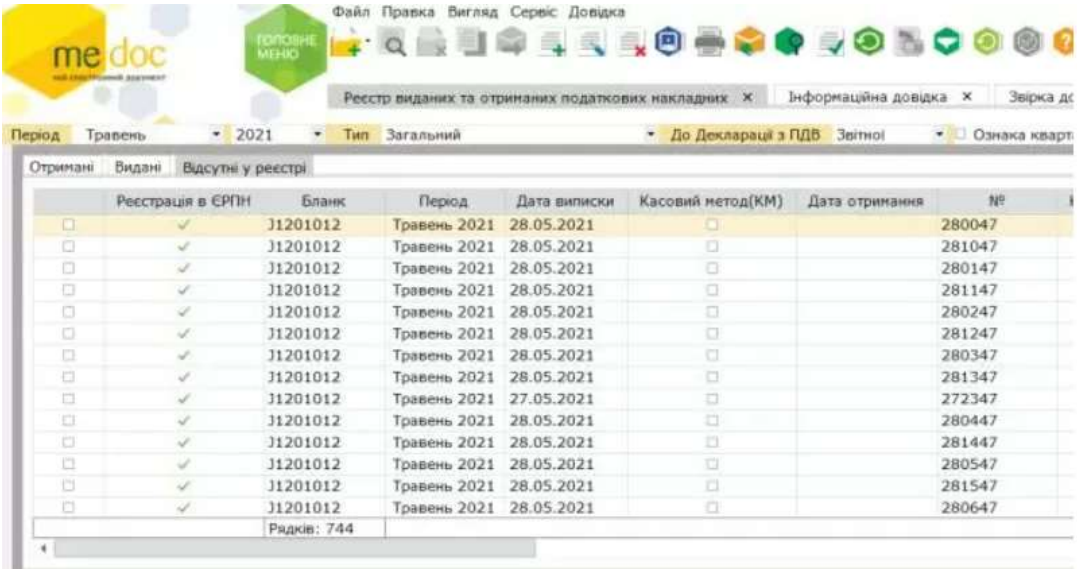

Рис. 2.4. Реєстр податкових накладних ТОВ «Берестівець» в Med.oc

Шляхом формування оборотно-сальдової відомості по рахунку 643 в розрізі контрагентів бухгалтер звіряє всі замовлення і аналізує, які договори було виконано, тобто був отриманий аванс і здійснено постачання, а які договори лише в стадії виконання. Тобто, якщо формується по контрагенту сальдо по рахунку 643 – це означає, що постачання по авансовому платежу ще не відбулось. Якщо обороти по рахунку 643 по конкретному контрагенту рівні, це означає, що умови договору виконано. Якщо умовами договору не пердбачено авансові платежі, то податкове зобов'язання формується одразу на рахунку 641/ПДВ.

Коли ТОВ "Берестівець" здійснює закупівлю сировини для виготовлення своєї продукції, виникає право на податковий кредит. В даній ситуації при авансових платежах відкривається транзитний рахунок 644, який буде закриватися при здійсненні постачання. Аналіз оборотно-сальдової відомості здійснюється для того, щоб проконтролювати, чи всі постачання сировини відповідно до договорів виконано. Облікове відображення формування ПДВ в досліджуваному підприємстві ТОВ «Берестівець» узагальнено на рис. 2.5.

Рис. 2.5. Облікове відображення формування ПДВ в ТОВ «Берестівець»

Оскільки досліджуване підприємство ТОВ «Берестівець» є достаньо великим сільськогосподарським товаровиробником, воно також виступає як достатньо великий і надійний роботодавець. Фірма працевлаштувала багато працівників, призначило їм заробітну плату, яка є вищою, ніж мінімальна, визначена державою. Всі необхідні податки, які потрібно сплатити із заробітної плати, досліджуване підприємство ТОВ «Берестівець» нараховує і сплачує.

В програмі всі ці розрахунки здійснюються в документі Розрахунок оплати праці працівникам з відповідним відображенням на рахунках 641/ПДФО, 642, 651. Порядок облікового забезпечення нарахування ПДФО, військового збору та ЄСВ в ТОВ «Берестівець» узагальнено на рис. 2.6.

Вся звітність щодо нарахуваня і сплати до бюджету відповідних податків і зборів подається до фіскальної служби в електронному вигляді через програму Med.oc.

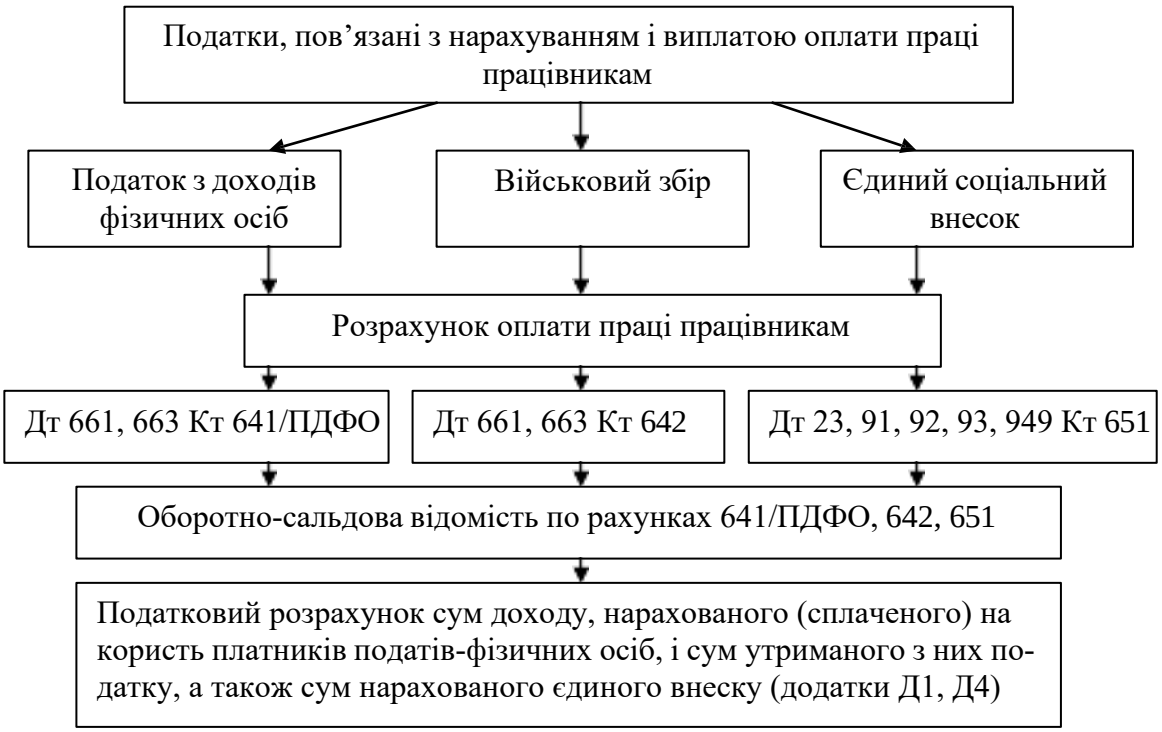

Рис. 2.6. Порядок облікового забезпечення нарахування ПДФО, військового збору та ЄСВ в ТОВ «Берестівець»

Типові кореспонденції з обліку розрахунків за податками і платежами наведено в додатку Б.

Особливості контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами

За сучасних умов господарювання важливе місце посідає облік та контроль розрахунків з бюджетом за податками та платежами. Це зумовлено тим, що податки є головним джерелом наповнення державного бюджету України, тому держава ретельно слідкує за правильністю нарахування та сплати податків та зборів.

Також, на сьогоднішній день, основною потребою є забезпечення розвитку всіх підсистем суспільства, задоволення інтересів різних верств населення, тобто створення відповідного економічного підґрунтя для входу України в світову економічну систему. Все це залежить від стану дії контрольної функції податків, яка проявляється через податковий контроль [30]. Податковий контроль є різновидом державного контролю, який здійснюють податкові органи згідно покладених на них обов'язків та у відповідності до законодавства.

Розглянемо особливості податкового контролю. По-перше, це спеціальний державний контроль, що здійснюють компетентні державні суб'єкти в галузі оподаткування, відносно спеціального об'єкта від якого надходять платежі до спеціальних грошових фондів. По-друге, є контролем за дисципліною у сфері оподаткування (декларації повинні бути подані у відповідний термін, податкові платежі - надходити вчасно і в повному обсязі). По-третє, чітка цілеспрямованість, тобто, якщо грошові ресурси є цільовими, то їх використання не за призначенням заборонено.

Мета податкового контролю – виявляти причини порушень, розробляти пропозиції для удосконалення законодавства, для того, щоб сплата податків стала не примусовою , а добровільним бажанням суб'єктів господарювання.

Ефективне функціонування податкової системи можна забезпечити шляхом удосконалення податкового законодавства, які мають надавати органи контролю, які знають недоліки системи з середини, що в свою чергу забезпечить ухиляння від оподаткування суб'єктів господарювання.

Податковий контроль може проводитися із застосуванням різних методів: документально-фактичних; математико-статистичних; примусових та організаційних. Податковий контроль починається від реєстрації та обліку платників податків, включає прийом звітності, проведення камеральних перевірок, перевірку своєчасності нарахування та сплати податків та платежів, проведення та контроль документальних перевірок.

Відповідно податковими правопорушеннями є: порушення строків зберігання та порядку ведення фінансової та податкової звітності, порушення термінів подання звітності та сплати податків та платежів, ухилення від сплати податків, приховування або викривлення інформації про об'єкти оподаткування, не надання повної та правдивої інформації фіскалам під час податкових перевірок, тощо. За ці та інші порушення податкового законодавства передбачено фінансову, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Окрім зовнішнього контролю податків і платежів, який здійснюють державні податкові органи, є і внутрішній

Внутрішній контроль, організований власником, і залучений зовнішній (приватний, або незалежний) аудит об'єктивно не можуть запобігти фальсифікації з боку власника, спрямованої на ухилення від сплати податків. Однак неналежна увага до цих видів контролю може призвести до фінансових втрат підприємства. Тому внутрішній контроль податків є необхідним атрибутом реалізації функції управління з боку власника [9].

Внутрішньогосподарський контроль податкових розрахунків як складова частина внутрішнього контролю у тій чи іншій формі застосовується в практиці будь-якого підприємства, а принципи його побудови та здійснення, в першу чергу, особливостями організаційної структури суб'єкта господарювання. Саме облік за податками відзначається суворою регламентацією і застосуванням значних штрафних санкцій за порушення встановлених норм, що вимагає від керівництва та бухгалтера особливої ретельності.

Контроль розрахунків за податками і платежами передбачає об’єктами розрахунки, що здійснює підприємство на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами», й охоплює такі важливіші питання як спостереження за дотриманням вимог податкового законодавства, виконання фінансових зобов’язань перед бюджетом та державними цільовими фондами [10].

Основні завданнями контролю розрахунків за податками і платежами:

- забезпечення достовірності розрахунків сум податків і платежів;
- своєчасне погашення зобов’язань за податками і платежами;
- недопущення фактів помилок у веденні бухгалтерського та податкового обліку та у звітності підприємства за податками й платежами;
- неухильне дотримання термінів подання звітності до податкових органів за видами податків і платежів.

Розрахунки за податками як об’єкт обліку та контролю відображаються в підсистемі бухгалтерського обліку та обліку розрахунків за податками згідно з нормами податкового законодавства. В бухгалтерському обліку об’єктами обліку податку на прибуток є доходи, витрати, відстрочені податкові активи, відстрочені податкові зобов’язання, витрати (доходи) з податку на прибуток, відповідно до податкового законодавства – доходи та витрати, база оподаткування, податкові зобов’язання з податку на прибуток; фіксованого сільськогосподарського податку (площа сільськогосподарських угідь, база оподаткування, зобов’язання за фіксованим сільськогосподарським податком до бюджету), податку на додану вартість (податкові зобов’язання з податку на додану вартість, податковий кредит з податку на додану вартість, зобов’язання перед бюджетом) [14].

Перевірка податкових розрахунків підприємства здійснюється за видами податків і платежів, а порядок здійснення передбачає відповідні напрямки дослідження рис. 2.7.

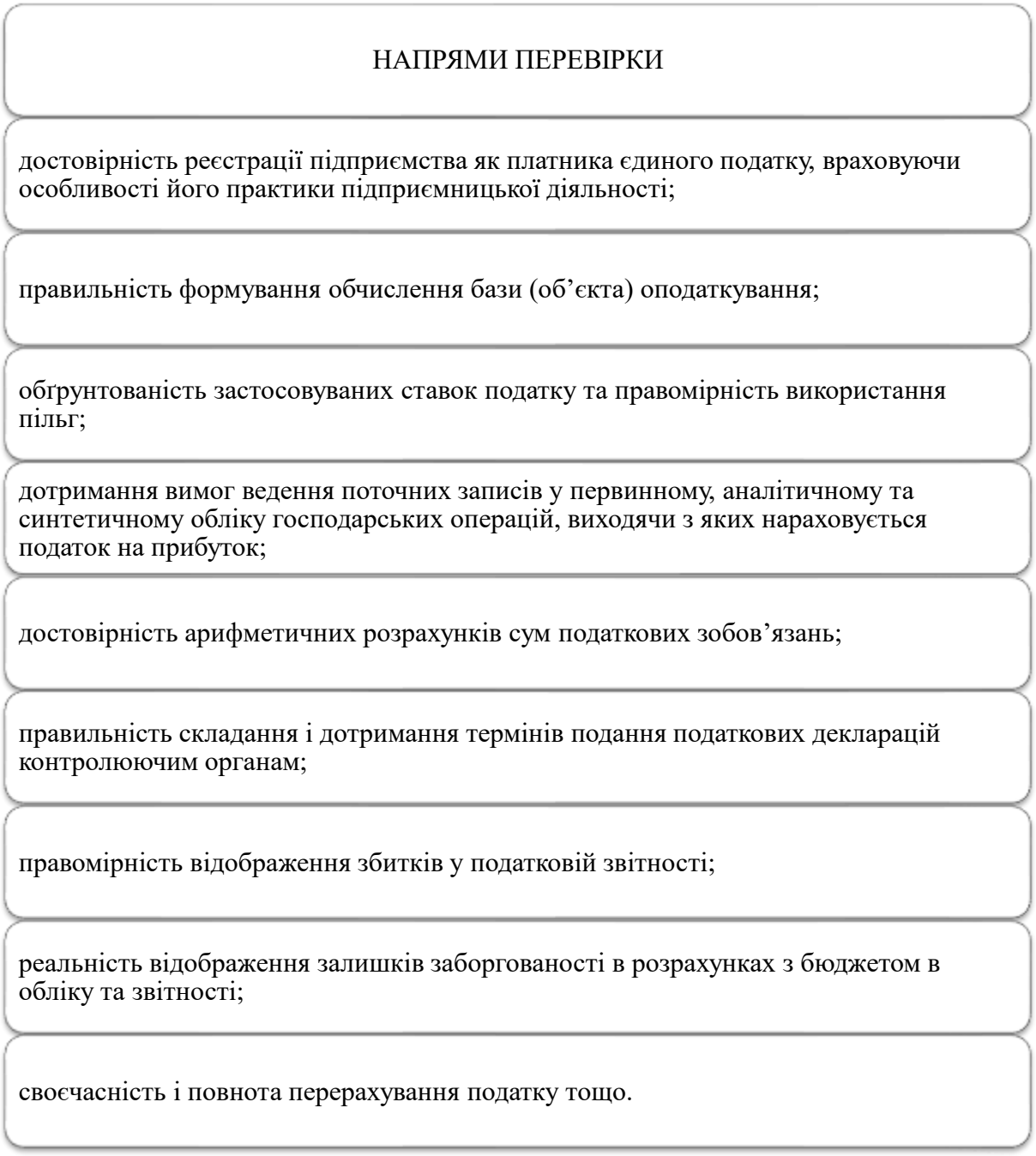

Рис. 2.7. Напрями дослідження перевірки податкових розрахунків [32].

В ТОВ «Берестівець» контрольні заходи розрахунків з бюджетом за податками і платежами здійснюють періодично самі бухгалтери. При формуванні податкової звітності головний бухгалтер перевіряє бухгалтерів, що ведуть облік податку на додану вартість та облік оплати праці в частині податку з доходів фізичних осіб , військового збору та єдиного соціального

внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Також в кінці року перед складанням річної фінансової звітності здійснюється інвентаризація розрахунків, зокрема і за податками. Склад інвентаризаційної комісії затверджується керівником підприємства.

Враховуючи, той факт, що на підприємстві облік є автоматизований, а процес формування та подання звітності здійснюється через програму M.E.DOC IS, це підвищує якість облікової інформації, тому що такий підхід забезпечує ведення обліку розрахунків за податками і платежами як цілісної, комплексної системи, але це не привід, щоб послабити контроль розрахунків за податками.

Розглянемо як здійснюється контроль розрахунків за податками в ТОВ «Берестівець».

Для здійснення запланованих процедур контролю розрахунків з бюджетом, контролер використовує джерела інформації: первинні документи (довідки, розрахунки з окремих видів платежів, виписки з банку і підтверджувальні документи щодо перерахування відповідних сум у бюджет, акти перевірок податковими службами); документи синтетичного обліку (записи на рахунках 64, 65, у розрізі субрахунків, журнали-ордери та оборотно-сальдові відомості), тощо.

Контроль розрахунків з бюджетом здійснюється з урахуванням нормативно-правової бази України, враховуючи систему оподаткування та за видами податків і платежів підприємства. Враховуючи, що досліджуване приватне підприємство «Берестівець», знаходиться на спрощеній системі оподаткування, то контроль розрахунків з бюджетом проводиться в розрізі податків: єдиного податку, податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб; тощо та платежів – військового збору, єдиного соціального внеску.

При перевірці розрахунків за податком на додану вартість, контролер звертає увагу на правильність визначення об’єкта та бази оподаткування, встановлення ставки податку до бази оподаткування, відображення

бухгалтерських записів з нарахування зобов'язань з ПДВ, відображення в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку, повнота та своєчасність сплати податкового зобов'язання до бюджету. Враховуючи специфіку нарахування та сплати ПДВ, контролер перевіряє: дату виникнення податкового кредиту, правильність розрахунку податку, враховуючи всі складові, залишки грошових коштів на спеціальному рахунку в банку для сплати податкових зобов'язань ПДВ, вчасної реєстрації податкових накладних (податкових зобов'язань), тощо.

Джерелами інформації для контролю розрахунків за податком на додану вартість слугують: наказ про облікову політику, договори з постачальниками та підрядниками, покупцями та замовниками, первинні документи зі сплати податку, податкові регістри, законодавчо-нормативні акти, які регулюють облік ПДВ.

Під час контролю розрахунків з бюджетом за податком з доходів фізичних осіб перевіряються правильність нарахування бази оподаткування, правомірність застосування податкових пільг. Використовуються джерела – табель обліку робочого часу, книга нарахування нарахувань заробітної плати, штатний розклад.

Таким чином, стан контрольних заходів в ТОВ «Берестівець» є задовільним. До недоліків контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами на підприємстві можна віднести:

- самоконтроль виконавця - адже кожен працівник бухгалтерії, не тільки виконує свою роботу, а ще і контролює власну діяльність, а це є суб'єктивізм;
- відсутність плану-графіку та програми внутрішнього контролю розрахунків за податками та платежами;
- не розроблені робочі документи внутрішнього контролера.

Усунення виявлених недоліків, підвищить рівень внутрішнього контролю на підприємстві. та сформує основу оптимального його організаційно-методичного забезпечення.

Окрім податкового і внутрішнього контролю ТОВ «Берестівець»

користується послугами аудиторської фірми. Аудит в ТОВ «Берестівець» був проведений у 2019 році. Результати аудиту (аудиторський висновок) наведений в додатку В.

РОЗДІЛ ІІІ. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

Негативна динаміка податкового боргу показує необхідність впровадження заходів податкового менеджменту підприємств щодо своєчасної і повної сплати податків та зборів до бюджету й недопущення виникнення податкового боргу. Раціонально організоване ведення обліку та аудиту розрахунків за податками дозволяє оптимізувати податкове навантаження суб'єкта господарювання та уникнути штрафних санкцій. В умовах інформаційного суспільства оптимізація організації обліку і аудиту насамперед пов'язана із розвитком інформаційного забезпечення обліково-контрольних процедур розрахунків за податками.

Створення ефективної системи податкового менеджменту передбачає наявність інформаційного забезпечення належної якості. Отримання, аналіз та використання даних про податкові зобов'язання, доходи, витрати і ризики, дозволяє говорити про те, що інформаційне забезпечення податкового менеджменту тісно корелюється з його обліково-аналітичним забезпеченням розрахунків за податками. Нині існують різні підходи до формування обліково-аналітичного забезпечення підприємств. В Україні широко використовується тактичний підхід, орієнтований на максимізацію прибутку. Одночасно даний підхід вступає у суперечність із стійким бажанням власників платити якомога менше податків, що тягне за собою спроби трактувати податковий менеджмент як спосіб ухиляння від виконання податкових зобов'язань. Досвід розвинених країн показує, що основною метою, яка забезпечує довгострокове та стійке процвітання компанії, має бути максимізація реальної вартості компанії, що подається у вигляді чистих пасивів, що здійснюється в рамках стратегічного підходу. Розроблена відповідно до цих положень організаційно-інформаційна система обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками підприємства представлена на рисунку 3.1.

Рис. 3.1. Організаційно-інформаційна система обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками в ТОВ «Берестівець»

Актуальність дослідження обліково-аналітичного забезпечення податкового менеджменту підприємства визначається тим, що основу будь-якої управлінської діяльності складає процес прийняття рішень, що включає

низку основних етапів:

– постановка цілей та завдань;

– облікове забезпечення;

– аналітичне забезпечення;

– технологія ухвалення рішення;

– контроль реалізації рішення.

Обліково-аналітичне забезпечення займає важливе місце у системі прийняття управлінських рішень. Ефективність управління податковими зобов'язаннями, податковими доходами, витратами та податковими ризиками будь-якого підприємства значною мірою залежить від якості інформації, що формується в рамках її обліково-аналітичної системи. Ця система виступає упорядкованою сукупністю взаємодіючих, взаємопов'язаних елементів, що дозволяють сформувати обліково-аналітичне забезпечення бізнес-процесів підприємства, за допомогою збору інформації про факти господарського життя, що тягнуть за собою виникнення обов'язку зі сплати податків і зборів, визначення їх сутності, типу та оцінки, реєстрації та документування, узагальнення інформації про них у вигляді податкових регістрів та податкової звітності, аналізу інформації та звітності та здійснення контрольних дій з метою оцінки ризиків її спотворення, а також з метою моніторингу можливого виникнення податкових ризиків.

Систему обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками в підприємства можна розглядати у вигляді системи, що включає ідентичні блоки – «Напрями», «Методики», «Інструменти та управлінські процедури обліку, аналізу та контролю», «Технології обліку, аналізу та контролю», «Нормативно-правове регулювання розрахунків за податками» – що відображають специфіку того чи іншого виду інформаційного забезпечення.

Блок «Напрями» являє собою основні елементи обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками, які на рівні підприємства включають себе елементи податкового процесу: облікове, аналітичне, контрольне та звітне забезпечення.

Блок «Методики» передбачає використання різних способів обліку, аналізу, контролю та аудиту, які орієнтовані на визначення оподатковуваних баз у розрізі окремих податків, загального податкового поля, на управління податковими зобов'язаннями, доходами, видатками та ризиками.

Блок «Інструменти та управлінські процедури обліку, аналізу та контролю» є способом реалізації даних методик, прийняття податкових управлінських рішень, що дозволяють своєчасно та якісно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища. Управлінські процедури обліку, аналізу та контролю включають формулювання цілей, завдань, визначення складу і місця відповідних підрозділів, їх ресурсне забезпечення, розробку документації, яка встановлює та регулює форми, методи, процеси, що здійснюються в ході реалізації процедур податкового менеджменту.

Блок «Технологія обліку, аналізу та контролю» має на увазі їх організацію, відповідні технічні та програмні засоби, що відповідають вимогам забезпечення управління процесом розрахунків за податками, включає в себе сукупність ефективних коштів, методів, інструментів, форм, прийомів реалізації. Технологія обліку, аналізу та контролю регламентується нормативно-методичними документами, що розробляються кожним підприємством самостійно з урахуванням специфіки її існування у зовнішньому середовищі та внутрішніх факторів.

Блок «Нормативно-правове регулювання розрахунків за податками» представлений рядом основних законодавчих актів та нормативно правових документів з обліку розрахунків за податками, які підприємство повинне впроваджувати та контролювати на всіх етапах обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками. Об'єднує та узагальнює всі елементи розглянутих блоків обліково-аналітичне забезпечення. Воно пронизується обліковим, аналітичним, контрольним, аудиторським, звітним, нормативно-правовим, інформаційно-технологічним та програмно-технічним забезпеченням, а також активно використовує дані, що формуються у зазначених підсистемах, забезпечуючи збирання, зберігання, обробку та

розповсюдження інформації через використання інформаційних технологій, технічних та програмних засобів,

забезпечуючи цим циркуляцію інформаційних потоків від суб'єкта до об'єкта податкового менеджменту.

Удосконалення контролю розрахунку з бюджетом

Бухгалтерський облік на підприємстві забезпечує виконання функції контролю. Це відображається в перевірці законності, точності та доцільності здійснюваних в господарських операцій. Контроль розрахунків з бюджетом за податками і платежами на підприємстві набуває особливої актуальності, так як контроль своєчасності, повноти сплати податкових платежів та подання податкових звітів, унеможливлює здійснення податкових правопорушень.

На підприємстві організацією та проведенням контролю повинен займатися відповідний суб’єкт контролю. В залежності від розмірів підприємства - це може бути, як служба внутрішнього контролю, так і одноосібно контролер чи аудитор). Для ефективної роботи внутрішнього контролю та одержання відповідних повноважень, необхідно регламентувати його діяльність у внутрішніх розпорядчих документах. Як правило це розділ чи додаток до Наказу про облікову політику підприємства. Для більш достовірного висновку про стан розрахунків з бюджетом, необхідно проводити внутрішній контроль окремо в розрізі кожного сплачуваного податку.

Враховуючи, що ТОВ «Берестівець», знаходиться на спрощеній системі оподаткування, то контроль розрахунків з бюджетом необхідно здійснювати з розрізі: податку на прибуток підприємств; податку на додану вартість; податку на доходи фізичних осіб (одночасно, враховуючи єдину базу оподаткування, розглядати і військовий збір та ЄСВ).

Розглянувши стан контролю за розрахунками за податками і платежами на підприємстві, виявлено, що внутрішній контроль здійснюють самі працівники при виконанні своєї роботи (самоконтроль), а також, враховуючи наявність бухгалтерської служби, є функціональний внутрішній контроль у

виді вертикального контролю, який проявляється у взаємовідносинах «головний бухгалтер – бухгалтер».

Вертикальний контроль розрахунків з бюджетом на досліджуваному підприємстві дієвий за всіма податками і платежами оскільки головний бухгалтер зобов'язаний перевірити показники звітності, яку він підписує, винятком є податок на прибуток, тому що цю ділянку обліку веде сам головний бухгалтер. Також, виявлено, що на підприємстві існує інвентаризаційна комісія, але в її обов'язки не входить здійснення контролю розрахунків з бюджетом.

Отже, враховуючи всі перелічені вище особливості діяльності ТОВ «Берестівець», пропонуємо для забезпечення оптимального контролю розрахунків з бюджетом застосування податкового аутсорсингу чи едвайзингу рис.3.2.

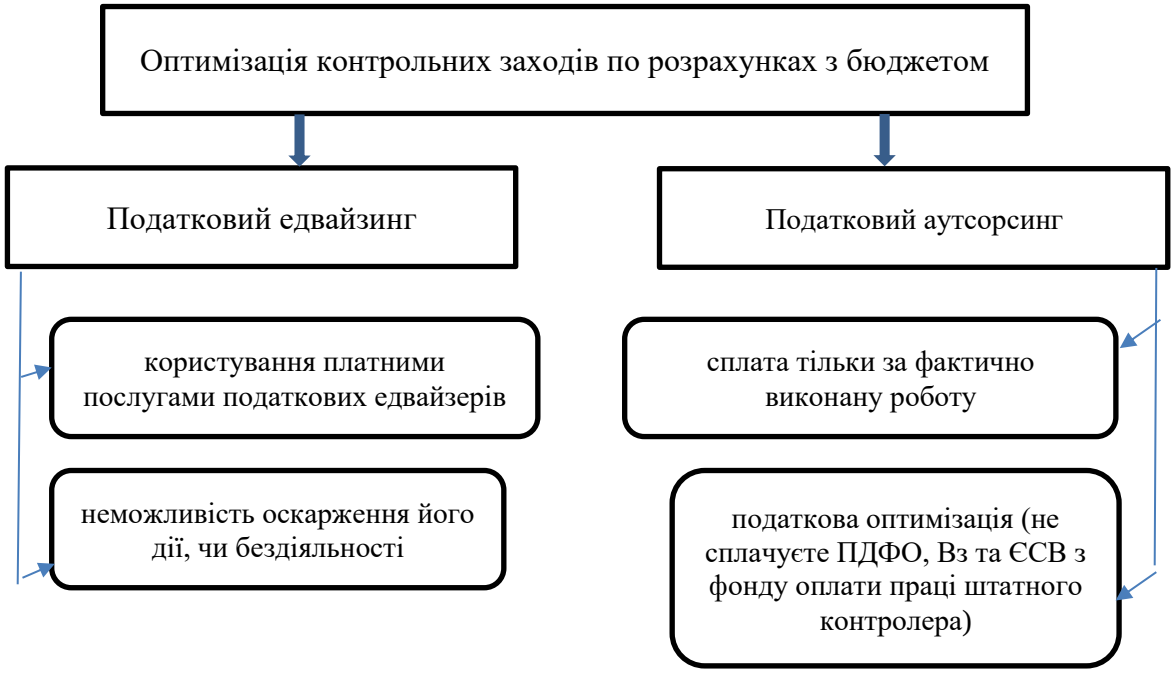

Рис.3.2 Оптимізація контрольних заходів по розрахунках з бюджетом за податками і платежами в ТОВ «Берестівець».

Розглянемо, що собою представляють запропоновані варіанти проведення контролю на підприємстві.

Так, зокрема, застосування податкового едвайзенгу означає, користування платними послугами податкових едвайзерів, тобто самозайнятої

особи, яка підкоряється МінФіну та здійснює дії, які властиві виключно податковим органам. Недоліком такого співробітництва є – неможливість оскарження його дії, чи бездіяльності.

Податковий аутсорсинг – це використання послуг аудиторських компаній, в нашому випадку проведення контролю розрахунків з бюджетом. До переваг застосування на підприємстві податкового аутсорсингу можна віднести: сплата тільки за фактично виконану роботу; податкова оптимізація (не сплачуєте ПДФО, Вз та ЄСВ з фонду оплати праці штатного контролера), економія часу і коштів на підбір кваліфікованих кадрів, відповідальність за правильність проведеного контролю. Недоліком відповідно є вартість надання такої послуги фірмою. Але, враховуючи переваги, як варіант, має право на життя.

Процес проведення контролю розрахунків з бюджетом повинен здійснюватися з дотриманням установленої послідовності та з урахуванням особливостей законодавчої бази з питань обліку та оподаткування. Умовно можна розділити внутрішній контрольний процес розрахунків за податками на 4 стадії: організаційну (або підготовчу), методичну (дослідну), заключну та інспекційну.

На першій стадії визначається напрям, конкретизується об’єкт та предмет контролю у розрізі податкових платежів, складається план та програма контролю. Під час другого етапу визначаються контрольні процедури та методи контролю, здійснюється документальна перевірка, результати якої фіксуються проміжними актами. Проведення заключної стадії відбувається в порівняння результатів фактичного та документального контролю, їх аналізу, формування висновків контролера, приймання мір щодо усунення виявлених недоліків та покарання винних. Інспекційна заключна стадія внутрішнього контрольного процесу розрахунків за податками і платежами проявляється в контролі виконання пропозицій щодо усунення виявлених помилок та недопущення їх у майбутньому.

Для надання контролю розрахунків з бюджетом системного характеру,

вибору найоптимальніших процедур та забезпечення якості проведення, необхідно здійснити його планування. Інформація про основні стадії проведення контролю, період, терміни та процедури проведення, відповідальні особи – в розрізі податків і платежів, відображається в у Плані-графіку контролю розрахунків з бюджетом за податками в платежами.

На досліджуваному підприємстві такий документ відсутній, тому нашою пропозицією є його застосування. Форму Плану-графіка для ТОВ «Берестівець» наведено в табл .3.1., заповнений приклад – в додатку Г.

Таблиця 3.1

План-графік контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами в ТОВ «Берестівець»

Об'єкт перевірки _____Планові витрати часу на перевірку _____люд/год. Контролери _____

Стадія процесу контролю	Завдання контролю та контрольні процедури	Дата проведення	Факт термін, дні	ПІБ контро-лера	Примітки
Організаційна	Попереднє ознайомлення з об'єктами контролю; вивчення висновку попередньої перевірки, розподіл контрольних функцій між контролерами				
Методична	Перевірка визначеного об'єкту (за варіантом): -від первинних документів до звітності ; -від звітності до первинних документів				
Заключна	Аналіз отриманих результатів, формування висновку перевірки та пропозицій щодо усунення виявлених помилок				
Інспекційна	Перевірка виконання пропозицій щодо усунення виявлених недоліків, прийнятих на попередній стадії контролю; розробка пропозицій щодо усунення виявлених недоліків і порушень та запобігання їх виникненню у майбутньому.				

План-графік внутрішнього контролю розрахунків за податками склав: _____/ _____

Так, у колонці 2 запропонованого План-графіку «Завдання контролю та контрольні процедури» відображаються завдання, які необхідно виконати під час проведення контролю та контрольні процедури, за допомогою яких буде здійснений контроль.

У колонці 3 «Дата проведення» зазначається запланована дата (місяць, квартал, рік), протягом якої контролери будуть перевіряти розрахунки з бюджетом. У колонці 4 «Факт термін, дні», у колонці 5 «ПІБ контролера» та у колонці 6 «Примітки», відповідно, вказуються: фактичний термін проведення процедури контролю кожного податку та платежу, прізвище контролера, який здійснював перевірку на конкретній стадії контролю, а також примітки, які можуть акцентувати увагу на особливостях проведення контролю.

Внутрішній контроль розрахунків з бюджетом може проводитись як взагалі по всіх сплачуваних податках і платежах, так і окремо по відповідному податковому платежу, в залежності від цілей проведення перевірки.

Враховуючи, що для обліку ПДВ в бухгалтерській службі підприємства, відведена посада окремого бухгалтера, внутрішню перевірку цієї ділянки виконує головний бухгалтер. Для деталізації проведення внутрішнього контролю розрахунків з бюджетом на підприємстві пропонуємо запровадити робочі документи з проведення контролю розрахунків за ПДВ.

До завдань, які ставить перед собою головний бухгалтер при проведенні контролю розрахунків за податком на додану вартість віднесено:

1) перевірити відповідність ведення обліку до діючого на момент перевірки нормативно-правового законодавства;
2) встановити правильність визначення податкового кредиту та відслідковування його отримання;
3) встановити правильність визначення податкового зобов'язання та вчасної реєстрації податкових накладних в єдиному реєстрі податкових накладних.

Всі інші процедури з обліку ПДВ, а саме формування податкової декларації, її подача до податкових органів та оплата податку відносяться до компетенції самого головного бухгалтера.

Запропоновані та рекомендовані до використання робочі документи для проведення внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ наведено в таблиці 3.2 та таблиці 3.3 відповідно.

Таблиця 3.2

Правильність визначення податкового кредиту за 1 квартал 2022 року

Податковий кредит	За даними підприємства, тис.грн		За даними внутрішнього контролю, тис.грн		Відхилення, тис.грн	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Придбання товарів/послуг та необоротних активів на митній території України	850	170	850	170	-	-
Погашені податкові векселі	120	24	100	20	20	4
Коригування податкового кредиту	20	4	20	4	-	-
Усього	990	198	970	194	20	4

Таблиця 3.3

Правильність визначення податкового зобов'язання за 1 квартал 2022 року

Податкові зобовязання	За даними підприємства, тис.грн		За даними внутрішнього контролю, тис.грн		Відхилення, тис.грн	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою	1234	2468	1234	2468	-	-
Коригування податкових зобов’язань	36	7,2	36	7,2	-	-
Усього	1270	2475,2	1270	2475,2	-	-

Запропоновані робочі документи дозволять контролеру охопити основні аспекти формування розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність та законність відображення в обліку .

Отже, застосування наведених пропозицій в ТОВ «Берестівець» покращить роботу внутрішнього контролю розрахунків з бюджетом за податками і платежами. Адже вчасно виявлене і виправлене порушення,

дозволить уникнути податкових штрафів та інших неприємностей. Запропоноване організаційно-методичне забезпечення, спростить контрольну функцію бухгалтерського обліку розрахунків з бюджетом за податками і платежами на підприємстві.

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі ринкових відносин облік, аналіз, контроль і в оподаткуванні стає одним з основних джерел інформації щодо розрахунків за податками в державі. Необхідність організації обліку розрахунків з бюджетом обумовлена забезпеченням умов для проведення державного контролю за дотриманням податкового законодавства суб'єктами господарювання. Інформація про стан нарахування та сплату податків та зборів формуються у обліку і звітності в оподаткуванні, який є важливою складовою бухгалтерського обліку, а питання щодо його побудови та організації на підприємстві особливо актуальним в умовах сьогодення.

Основним джерелом інформації щодо ведення обліку, проведення аналізу ефективності роботи ТОВ "Берестівець"за 2018-2022 років є фінансова звітність досліджуваного підприємства: первинні документи, зведені відомості, «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», «Звіт про рух грошових коштів,» «Звіт про власний капітал», «Примітки до річної фінансової звітності».

Облік розрахунків з бюджетом ТОВ "Берестівець" є однією з найбільш трудомістких і відповідальних ділянок обліку. Проблеми, які виникають під час дослідження об'єкта оподаткування, документального, обліково-аналітичного відображення, нарахування та сплата податків, податкове звітування, вимагають вдосконалення як в організаційно-правовому, так і в теоретико-методичному плані. Досліджуване підприємство - ТОВ "Берестівець" як показують проведені дослідження виробничо-господарської діяльності за 2021-2022рр., працює ефективно, адж чистий прибуток у звітному 2022 році, порівняно з базовим (2018 роком) зріс на 521тис.грн. (або на 11,2%).

В умовах сьогодення ефективне функціонування підприємства вимагає сучасних шляхів оптимізації організації податкових розрахунків з бюджетом,

так доцільно:

– проводити розрахунки податкового навантаження на фінансовий стан у звітному періоді;

– створити сучасний, який буде займатися податковим плануванням або ж за можливості увести в штат фахівця з розумінням податкового планування;

– розуміти та ідентифікувати, вчасно передбачати та оцінювати податкові ризики;

– проводити ретельний аналіз і вчасне оформлення та заповнення первинної документації, договорів роботи з контрагентами, що мають безпосередній вплив на розрахунки з бюджетом та звітні податкові наслідки.

У ході дослідження була розроблена та теоретично обґрунтована організаційно-інформаційна система обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками. Облікова система щодо нарахування та сплати податків підприємствами має здійснюватися відповідно до нормативних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та податкового законодавства.

Для дотримання вимог податкового законодавства виникає необхідність у розробці облікового забезпечення щодо накопичення й узагальнення інформації про нараховані та сплачені суми податків підприємствами з метою посилення внутрішнього контролю та платіжної дисципліни щодо своєчасності розрахунків із бюджетом. Реалізація розробленої у роботі методики дасть змогу підвищити ефективність обліково-аналітичного та контрольного забезпечення управління оподаткування підприємства шляхом раціональної організації обліку і сприятиме вдосконаленню методичних підходів до проведення контролю розрахунків за податками в діяльності підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. .Білобровенко Т.В. Бухгалтерський облік і контроль розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 / Київ, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2018. 280 с.

2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. К., 2000. 690 с.

3. Буглаєва О.Ю. Податковий контроль: теоретичний аспект. Наукові праці НДФІ № 4 (49). 2009. С.131-137. URL: http://npndfi.org.ua/docs/NP_09_04_131_uk.pdf.

4. Буфан В. Напрями удосконалення та оптимізації обліку розрахунків за податками та платежами в умова надзвичайного стану. Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених "Бухгалтерський облік, аналіз, контроль і оподаткування: стан, проблеми та перспективи розвитку" (02-червня 2022 року, м. Львів). 2022. С. 128-130.

5. Бухгалтерський податковий облік. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, к.е.н., доц. С.Л. Березі. - 2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖДТУ, 2004. - 384 с.

6. Ватаманюк О.С. Економічна сутність супроводження платників податків . IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки». URL: http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/5861(дата звернення: 24.04.2023).

7. Волошан І.Г., Волковська Я.В. Облікова і податкова політика в управлінні бізнес-процесами промислових підприємств. Бізнес Інформ. 2019. № 1. С. 273–278.

8. Волошенюк І.Є. Удосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з податку на прибуток. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". 2017. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5701 (дата звернення: 25.04.2023).

9. Вороновська К. О. Економічна обґрунтованість податків і зборів у податково-правовому регулюванні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. 197с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/07_2019/Voronovska.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

10. Гамова О. В., Козачок І. А., Самойленко Т. В. Особливості обліку та удосконалення методики аудиту розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість на діючому підприємстві. Агросвіт. 2019. № 1-2. С. 33–39. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/1-2_2019/7.pdf (дата звернення: 26.04.2023).

11. Гарасим П.М., О.М. Десятнюк, Г.П. Журавель Система оподаткування та її інформаційно-облікове забезпечення: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. 736с.

12. Гмиря В.П. Роль податків в умовах забезпечення розвитку економіки України. Фінансовий простір. № 4 (16). 2014. С.58-62. URL: https://ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1404/14gvprpv.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

13. Голіков С. С. Проблеми забезпечення податкової безпеки України. Економічна наука. 2017. № 15. С. 62–64.

14. Гусакова О.С. Податковий облік: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 214 с.

15. Дем'яненко М.Я. Щодо уніфікації бухгалтерського і податкового обліку. Реформування обліку, звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи. Частина І. Проблеми адаптації бухгалтерського обліку АПК України до міжнародних правил та вимог./ за ред. П.Т. Саблука, М.Я, Дем'яненка, В.М, Жука. К.: Інститут аграрної економіки, 2003. С.9 – 10.

16. Державна податкова служба України. Стратегічні цілі діяльності ДПС України до 2022 : URL : https://tax.gov.ua.

17. Дубинська О.С., Костюченко О.О Проблеми і напрями вдосконалення обліку розрахунків із податку на додану вартість на підприємствах України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Випуск 24, частина 2. С. 5-8. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_2_2019ua/3.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

18. Жиряда Х.В., Савчук Д.Г. Вдосконалення обліку податкових розрахунків на підприємствах України. Економіка і суспільство. 2018. Випуск № 18. С.900-907. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/125.pdf

19. Зінкевич А.В. Теоретичні аспекти та методика здійснення аудиту податку на додану вартість. Економіка і суспільство. Випуск №13. 2017. С. 1359-1364. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/226.pdf

20. Зозуля Леся. Теоретичні аспекти фінансового контролю податкового навантаження. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/4/6.pdf

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства Фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99 (дата звернення 17.01.2022).

22. Коломієць Павло. Елементи податку в контексті забезпечення податкової безпеки України. Фінансове право. №7. 2020. С. 238-242. URL:: http://pgp- journal.kiev.ua/archive/2020/7/42.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

23. Кононенко Л.В., Назарова Г.Б., Оришака О.В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2020. - Вип. 1-2. - С. 202-210. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2020_1-2_19 (дата звернення: 24.04.2023).

24. Кононенко Л.В., Новіков М. Організація обліку розрахунків з бюджетом за податками: проблеми та перспективи. Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально- економічних систем: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 25 листоп. 2020 р. Кропивницький, 2020. С. 162–164.

25. Коцупатрий М.М. Податковий облік і звітність: Навч. посіб./ М.М. Коцупатрий, С.І. Ковач, В.В. Мельничук. К.: КНЕУ, 2006. 312с.

26. Кучеренко, Т., Михайловина, С., & Крочак, О. (2022). Екологічний

податок: організація обліку та порядок розрахунків з бюджетом. Наукові перспективи (Naukovì perspektivi), (4 (22)). URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/41024/1/4_22_(дата звернення: 24.04.2023).

27. Кучеренко, Т., Михайловина, С., Матрос, О., & Підлубна, О. (2023). Удосконалення обліку і контролю розрахунків з бюджетом за екологічним податком. Наукові перспективи (Naukovì perspektivi), (1 (31)). URL: (дата звернення: 24.04.2023).

28. Кушніренко О.А. Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього контролю оподаткування сільськогосподарських підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 15. Частина 2. 2015. С. 151-156. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_15/2/41.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

29. Кушніренко О.А. Розрахунки за податками сільськогосподарських підприємств як об'єкт обліку і контролю. Облік і фінанси. 2017. № 2(76). С. 727–735.

30. Лазур С.П. Системний підхід до структуризації податкової системи ринкового типу. Ефективна економіка № 1. 2013. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1732. (дата звернення: 04.02.2023).

31. Лега О.В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск №54.С.259-266. URL:http://www.market- infr.od.ua/journals/2021/54_2021/43.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

32. Лекарь С. І. Горизонтальний моніторинг як прогресивний механізм податкового контролю . Економічний форум. - 2017. -№2. - С.311-317.

33. Макаренко А.П., Котова Н.В. Удосконалення обліку і контролю оподаткування та сплати єсв та пдфо із заробітної плати працівників суб'єктів господарювання. Ефективна економіка. №12. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8428. (дата звернення: 16.12.2022).

34. Малишків О.І. Аудит податків: конструкція на майбутнє. Економіка:

реалії часу. 2015. № 1 (17). С. 208-213.

35. Малишкін О.І. ПДВ в системах податкового і фінансового обліку: аспективзаємодії. Бухгалтерський облік та аудит. 2013.№ 11. с.28-41.

36. Масіна Л.О., Гусєв А. Облік податку на додану вартість на підприємстві: поточний стан та шляхи реформування. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2022. Том 20. № 2(48). С. 169-183.

37. Матрос, О. М., Мельник, Л. Ю., & Михайловина, С. О. (2020). Податок на додану вартість в аспекті формування облікової політики підприємства. URL: https://lib.udau.edu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/537fa76d-9e10-4b3b-be86-a829c8d14dfb/content (дата звернення: 16.11.2023).

38. Меліхова Т.О., Штепа В.В. Удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. Агросвіт. 2020. № 22. С. 34–42.

39. Міхєєв І.Д. . Економічна сутність податків і платежів, їх класифікація та джерела сплати. Наукові та прикладні аспекти удосконалення обліково-фінансового забезпечення підприємств в умовах нестійкої економіки : колективна монографія / за заг. ред. І.П. Приходька, О.М. Губарик - Дніпро: Пороги, 2021. – С.123-135.

40. Міхєєв І.Д. Використання податкової інформації в розрахунках з бюджетом. Пріоритетні напрямки та вектори розвитку світової науки: матеріали II Міжнародної студентської наукової конференції (Т. 1), м. Дрогобич, 19 листопада, 2021 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». - Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2021.- С.30-32.

41. Міхєєв І.Д. Нормативно-правове регулювання організації обліку розрахунків за податками і платежами підприємства. Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень:матеріали III Міжнародної студентської наукової конференції (Т. 1), м. Рівне, 26 листопада, 2021 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». – Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2021. С.42-44.

42. Назаренко І. М., Сема В. О. Аудит розрахунків з бюджетом: організаційнофункціональні та методичні основи. Агросвіт. 2019. № 20. С. 50-55.

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні в URL:имоги до фінансової звітності": наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р., № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text

44. Новик І.В. Удосконалення внутрішнього контролю системи бухгалтерського обліку підприємств. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 6 (11) 2017. С.358-363. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/11_2017/64.pdf. (дата звернення: 24.04.2023).

45. Омельницька З. Огляд Закону № 2260: чергові податкові новації (реєстрація ПН/РК, перевірки, штрафи). 2022. Uteka. URL: https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-obzor-zakona2260- ocherednye-nalogovye-novshestva-registraciya-nnrk-proverki-shtrafy.

46. Оносовський Д. Податки під час війни: що змінилося для бізнесу або адаптація податкового законодавства до умов воєнного часу. Liga Zakon. 2022. URL: https://biz.ligazakon.net/analitycs/211250_podatki-pd-chas-vyni-shcho-zmnilosya-dlya-bznesu.

47. Оперенко С.Г. Регулюючі властивості податків та податкова політика як інструмент стимулювання економічного розвитку: світовий досвід. Причорноморські економічні студії. Економічна безпека. Випуск 17. 2017. С. 292-297. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/17_2017/60.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

48. Очеретько Л.М., Сітало В.О. Особливості організації внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ. Економіка та держава № 9. 2018. С. 66-70. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2018/13.pdf (дата звернення: 24.04.2023).

49. Пашкевич Ю.О. Основи оподаткування діяльності аграрних підприємств. Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей III Всеукраїнської науково-

практичної Інтернет-конференції 16-17 травня 2019 р. Дніпро : ННІЕ, 2019. С.76-78.

50. Податки в декілька кліків: на Дії з'являться нові послуги для бізнесу. URL: https://diia.gov.ua/news/podatki-v-dekilka-klikiv-na- diyi-zyavlyatsya-novi-poslugi-dlya-biznesu (дата звернення: 24.04.2023).

51. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення 17.01.2023).

52. Подолянчук О.А. Податок на додану вартість: сутність та стан первинного обліку. Економіка. Фінанси.Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. №1. С. 82-102.

53. Подолянчук О.А., Домбровська В.В. Облік та звітність за податком на додану вартість. Ефективна економіка. 2018. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6337 (дата звернення 17.01 2023).

54. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Мінфіну від 24.05.1995 р. № 88. Станом 12 на 10.08.2022р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text (дата звернення: 25.09.2022).

55. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text. (дата звернення: 14.07.2023).

56. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 року № 2258-VIII І. // Сайт законодавства Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258- 19.

57. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 р. № 996- XIV. Станом на 10.08.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 25.09.2023).

58. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців [Електронний ресурс] : Закон України від 15 трав. 2003 р. № 755-IV. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15 (дата звернення:

14.07.2023).

59. Про деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість Постанова КМУ від 16 жовтня 2014 р. № 569.URL:: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-п (дата звернення: 24.04.2023).

60. Про електронні довірчі послуги. Закон України від 05.10.2017 р. № 2155- VIII. Станом на 01.08.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155- 19#Text (дата звернення: 25.09.2023).

61. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. Станом на 01.08.2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text (дата звернення: 25.09.2023).

62. Сердюк В.М. Податковий облік: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2005. 312 с.

63. Скорнякова Ю.Б. Єдиний податок юридичних осіб: питання відображення в обліку та фінансовій звітност. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Економіка і управління». 2019. Т. 30(69). № 4. С. 146–153.

64. Спрощена система оподаткування: 70 відповідей від ДПСУ. 2022. URL: https://profpressa.com/news/sproshchena-sistema-opodatkuvannia-zapitannia-vidpovidi-vid-dpsu. (дата звернення: 24.04.2023).

65. Сушкова О. Систематизація наукових підходів до визначення сутності та змісту поняття «Податкова культура» Фінансові ресурси: проблеми та використання. №1. (25). 2021. С.143-150. URL: http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/236051/234453. (Дата звернення 18.10.2023).

66. Хлівний В.К. Суперечлива сутність податків як джерело ризиків бюджетних втрат / Хлівний В.К., Степура М.М// Інвестиції: практика та досвід. № 17. 2011. С.28-32. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2011/9.pdf (Дата звернення 18.10.2023).

67. Чудак Л.А. Особливості організації і методики проведення

документальної перевірки податку на прибуток. Електронний журнал «Ефективна економіка». №4. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/98.pdf (Дата звернення 18.10.2023).

68. Шот А., Платонова Ю. Проблеми та напрями вдосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість на підприємствах України. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 2. С. 151–160.

ДОДАТКИ